

Seat No. : _____

TK-107

B.A. Sem.-I

May-2013

Indian Culture (EC-II-105)

(Glimpses of Indian Culture : Ancient Period)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) “ભિન્નતામાં એકતા એ ભારતીય સંસ્કૃતિનું મુખ્ય લક્ષણ છે.” ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. ૭
અથવા
હડપ્પીય સભ્યતાની સ્થાપત્ય કલા વર્ણવો.
- (બ) હડપ્પીય સભ્યતાનું સામાજિક જીવન નિરૂપો. ૭
અથવા
હડપ્પાકાલીન ધર્મનો પરિચય કરાવો.
૨. (અ) વેદકાલીન રાજકીય જીવન વર્ણવો. ૭
અથવા
વેદકાલીન સામાજિક સ્થિતિ વર્ણવો.
- (બ) ષડ્દર્શન સાહિત્યનો પરિચય ટૂંકમાં કરાવો. ૭
અથવા
અનુવેદકાલીન ધાર્મિક સ્થિતિ આલેખો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો : ૧૭
(અ) તિતિક્ષાવૃત્તિ
અથવા
ઐતિહાસિક પ્રાચીનતા
- (બ) હડપ્પાકાલીન આર્થિક જીવન
અથવા
હડપ્પાકાલીન શિલ્પકલા
- (ક) ઋગ્વેદ અને અથર્વવેદ
અથવા
વેદકાલીન ધર્મ
- (ડ) અનુવેદકાલીન સમાજમાં સ્ત્રીઓનું સ્થાન
અથવા
અનુવેદકાલીન રાજકીય સ્થિતિ

૪. નીચેના પ્રશ્નોના ઓક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : ૧૦
- (૧) હડપ્પા પંજાબના કયા જિલ્લામાં આવેલું છે ?
 - (૨) હડપ્પા સભ્યતામાં સંતાન પ્રાપ્તિ માટે કઈ માનતા રખાતી ?
 - (૩) સામવેદ શેને લગતો વેદ છે ?
 - (૪) વેદકાલીન ખેતીમાં કેટલા બળદો વપરાતા ?
 - (૫) ધર્મસૂત્રો કઈ વિગતો સાથે સંકળાયેલા છે ?

૫. (અ) ખાલી જગ્યા પૂરો : ૧૦
- (૧) મોહેન્-જો-દડો એટલે _____.
 - (૨) બ્રાહ્મણગ્રંથ અને ઉપનિષદોને જોડનારી કડી એટલે _____.
 - (૩) ઉપનિષદોની કુલ સંખ્યા _____ની છે.
 - (૪) ઋગ્વેદના ૨૦ સૂક્તોમાં _____ની સ્તુતિ કરવામાં આવી છે.
 - (૫) વેદકાલમાં _____ પૂજાને સ્થાન ન હતું.
 - (૬) વેદકાલના આર્થિક જીવનમાં પશુઓને _____ ગણાતાં.
 - (૭) વેદના અંગ એવા છંદશાસ્ત્રની રચના _____ મુનિએ કરી હતી.
 - (૮) દર્શન એટલે _____.
 - (૯) સાંખ્ય દર્શનમાં _____ તત્ત્વોની ચર્ચા કરાઈ છે.
 - (૧૦) અનુવેદકાલીન ધર્મમાં _____ કરવાની પરંપરા હતી.

- (બ) નીચેના વાક્યો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : ૬
- (૧) હડપ્પીય પ્રજા માતૃદેવીની ઉપાસક હતી.
 - (૨) બ્રાહ્મણગ્રંથોમાં યજ્ઞોના રહસ્યોને સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 - (૩) માનવજાતિનો પ્રાચીન દસ્તાવેજ વેદ છે.
 - (૪) વેદકાલીન સમાજ માતૃપ્રધાન હતો.
 - (૫) વેદકાલમાં વિશ્વકર્મા આકાશના દેવ તરીકે પૂજાતા હતા.
 - (૬) વેદકાલ દરમ્યાન સોનાના સિક્કા દ્વારા વિનિમય થતો.

Seat No. : _____

TK-107

B.A. Sem.-I

May-2013

Indian Culture (EC-II-105)

(Glimpses of Indian Culture : Ancient Period)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) “Unity in diversity is the salient features of Indian Culture.” – Discuss in short. 7
OR
Describe the architecture of Harappan civilization.
- (B) Narrate the social life of Harappan civilization. 7
OR
Give an introduction about the religion of Harappan period.
2. (A) Narrate the political life during the Vedic period. 7
OR
Narrate the social condition of the Vedic period.
- (B) Give an introduction in short of the Shadadarshan literature. 7
OR
Sketch the religious condition during the Post-Vedic period.
3. Write short notes : 16
(A) Titixavrutti
OR
Historical antiquity
- (B) Economical life of Harappan period
OR
The sculpture of Harappan period
- (C) Rigved and Atharvaved
OR
Religion of Vedic period
- (D) Women’s status in society of Post-Vedic period
OR
Political condition of Post-Vedic period

4. Answer the following questions in **one** or **two** sentences : **10**
- (1) In which district of Punjab is Harappa situated ?
 - (2) Which religious ritual was performed for getting child in Harappan civilization ?
 - (3) With which particular art does the Samved deal ?
 - (4) How many bullocks were used in Vedic agriculture ?
 - (5) With which elements are the Dharmasutra connected ?
5. (A) Fill in the blanks : **10**
- (1) Mohen-jo-daro means _____.
 - (2) _____ means the connective element between Brahman Granth and the Upanishad.
 - (3) There are _____ Upanishads in total.
 - (4) In 20 Suktas of the Rigveda _____ has been prayed.
 - (5) In Vedic period _____ worship did not exist.
 - (6) In economic life of Vedic period animals were considered as _____.
 - (7) Veda's part of Chhand Shastra was written by _____ Muni.
 - (8) Darshan means _____.
 - (9) In Sankhya darshan the elements _____ are explained.
 - (10) In Post-Vedic religion _____ tradition was continued.
- (B) State whether the following sentences are true or false : **6**
- (1) Harappan people were the worshippers of Matrudevi.
 - (2) In Brahman granths the secrets of Yagna are explained.
 - (3) Veda is the oldest document of mankind.
 - (4) Vedic society was mother dominated one.
 - (5) In Vedic-period Vishvakarma was worshipped as the god of the sky.
 - (6) During the Vedic age gold coins were in exchange.
- _____